

SZAKIRODALOM.

Glück Soma, Magyar Könyvészet. 1894. *Budapest. Kiadja a »Magyar könyvkereskedők egylete« 1895. LVII+284 l.*

I. Magyar könyvészet 1894. II. Zeneművek jegyzéke. III. Könyvkereskedelmi üzletezintár. IV. Közhasznú üzleti tudnivalók. Szerkesztette Glück Soma. Ily czim alatt és ilyen tartalommal jelent meg a Magyar könyvkereskedők évkönyvének ötödik évfolyama. E mű, mely a Magyar Könyvszemle régi folyamának melléklete, a Horváth Ignác által szerkesztett *Magyar Könyvészet* nyomdokába lépett, ma az egyetlen számbavehető könyvészeti kimutatás egy év megjelent nyomtatványairól. S a mint örvendetesen tapasztaljuk, a kezünk alatt levő évfolyam több tekintetben felülmúlja előzőit. Hiányai ugyan még most is vannak, mivel leginkább csak a Könyvkereskedők egyletének beküldött nyomtatványok felsorolására szorítkozik s így különösen a vidéki nyomdák termékei közül sok kimaradt, de mindemellett látszik, hogy a szerkesztő azonkívül mindent elkövet arra nézve, hogy egyébként mennél teljesebbé s érdekesebbé tegye kötetét. Használhatóbbá pedig az által igyekezett tenni, hogy a könyvészeti kimutatáson kívül Szinnyei Józsefnek folyóiratunkban közölt összeállítására alapján adja az 1895-ben megjelent magyar hirlapok jegyzékét, továbbá a könyvkereskedők, könyvkiadóvállalatok, antiquáriusok, kölcsönkönyvtárak, zeneműkereskedők, könyvnyomdák stb. névtárát.

Megelőzi a kötetet *Wigand Ottó* kassai, majd pesti és lipcsei nyomdásznak életrajza Sennowitz Adolftól, a Wigand által kiadott művek bibliografiájával. Ilynemű dolgozattal érdekesebbé tenni a kötetet, igen jó gondolat volt a szerkesztőtől s óhajtjuk, hogy folytassa tovább is a sorozatot, mert az ilynemű közlemények több érdekes művelődéstörténeti adalékot s bibliografiai kérdés megoldását tartalmaznak.

Dr. Dézsi Lajos.

Revue internationale des Archives, des Bibliothèques & des Musées. *Publié par Ch.-V. Langlois, Henri Stein, Lucien Herr, Justin Winsor, Salomon Reinach, Ad. Venturi.* Páris, 1895. 8-r.

Párisban egy érdekes vállalat indult meg, mely a levéltárak, könyvtárak és múzeumok közös organumául kíván szolgálni.

A Revue internationale des Archives, des Bibliothèques et

des Musées cím alatt évenként háromszor, márcziusban, júliusban és decemberben megjelenő folyóiratot a H. Welter könyvkereskedő cég adja ki, s a levéltárak részéről *Langlois*, a párisi *Faculté des lettres* rendk. tanára és *Henri Stein* francia állami levéltárnok, a könyvtárak részéről *Lucien Herr*, a párisi *École normale supérieure* és *Justin Winsor*, a cambridgei Harvard-egyetem könyvtárnokai, s a múzeumok képviselőjében *Salomon Reinach*, a saint-germain-en-laye-i *Musée National* assistense és *Ad. Venturi*, római egyetemi tanár osztóznak a szerkesztés feladatában.

Az új vállalat 1895 elején adta ki tájékoztató prospektusát, feltárta az okokat, melyek keletkezését szükségessé tették, és munkaprogramjában biznyságot tett arról, hogy megindítói teljes készütséggel és céltudatosan fognak hozzá a kitűzött feladatnak megvalósításához.

A tudományos folyóiratok nagy száma mellett, melyek vagy kizárólag a bibliográfia, levéltártan és muzeográfia érdekeit szolgálják, vagy pedig kisebb-nagyobb terjedelmű rovatokban foglalkoznak az idevágó kérdésekkel, régóta szükség van egy cenzuráló szemlére, mely e tudományágak művelésének eredményeit egységes képben ismertesse meg velünk, s egy közös fórum tekintélyével támogassa ez egymással rokon szakkörök tudományos érdekeit.

Ilyen közös fórum szerepére vállalkozik a *Revue internationale*, mely 1. kritikai ismertetéseket közöl a levéltártan, a bibliográfia és könyvtártan, s a muzeográfia tudományágainak köréből megjelenő összes könyvekről és folyóiratokról, 2. lehetőleg teljes krónikáját szándékozik adni a levéltárak, könyvtárak és múzeumok beléletének, ismertetve szervezetüket, szabályaikat, szerzeményeiket, katalógusaikat s a személyzetükben beálló változásokat stb.

Ehez képest minden kötete három füzetből fog állani, melyek 4—4 ívnyi terjedelemben külön-külön szentelvék a levéltáraknak, a könyvtáraknak és a múzeumoknak, s külön lapszámzással vannak ellátva. Minden füzet három főrovatra oszlik; az első az illető tudományág általános érdekű kérdéseivel foglalkozik, a második az intézetek krónikáját, a harmadik a szakirodalom kritikai szemléjét és bibliográfiáját tartalmazza.

A vállalatból, melynek célját az elmondottakban igyekeztünk vázolni, az első kötet első füzete fekszik előttünk, mely a szerkesztők programján kívül *Archives* címmel a levéltári rész első füzetét tartalmazza. Ebben *Langlois* a levéltártanról (*science des archives*) értekezik; széles mederben fejtegeti a levéltárak céljait s az eszközöket, a miknek segítségével azok elérésére törekednie kell; ismerteti a különféle beosztási és kezelési rendszereket. Cikkében, mely a levéltárak szervezése terén elért eredmények resuméjét adja elénk, jól esik látnunk a méltatást,

melyben Fraknoi Vilmosnak s az általa létesített iskolának a vatikáni levéltár kiaknázása körül kifejtett érdemeit részesíti. A *Chronique et mélanges* rovatban *Ernest G., Atkinson* az angol, *E. Gigas* a dán levéltárakról közölnek ismertetéseket; hosszabb szemle foglalkozik a francia levéltári ügy s a köztársaság egyes provinciális levéltárai állapotával. Ezekon kívül még a vatikáni levéltárról és a németországi, belga, németalföldi, portugál és orosz levéltárakról találunk érdekes közleményeket. A szakirodalom rovatában a főhelyet foglalja el a *Bibliographie rétrospective des périodiques*, mely egyes szakfolyóiratok tartalmának ismertetését kezdi meg keletkezésüktől maig. Az első ilyen ismertetések a *Le Cabinet Historique* (1855—1883) s ennek folytatása, a *Bulletin des Bibliothèques et des Archives* (1884—1889), a *Bibliothèque de l'École des Chartes* (1839—1894), az *Archives des Missions* (1850—1889), a *Nouvelle Archives des Missions* (1891—1893), a *Revue des Bibliothèques* (1891—1894), az *Archivalische Zeitschrift* (1876—1894) és a *The English historical review* (1886—1891) értekezéseinek czimeit sorolják fel. A *Comptes rendus* rovatban könyvismertetéseket találunk, melyek alá jobbára az egyik szerkesztő, Henri Stein nevét rejtő H. S. betűk vannak jegyezve; s végül a német, angol, belga, spanyol, francia, olasz és hollandi szakirodalom legújabb termékeinek bibliografiája zárja be a füzet érdekes közleményeit.

A füzet teljes tartalmáról, valamint a folytatásokról is folyóiratunk illető rovatában, a *Folyóiratok Szemléjében* fogunk a rendes módon beszámolni; a jelen sorok egyedüli célja tájékoztatást nyújtani az eszközök felől, melyekkel a szép remények közt meginduló vállalat kitüzött céljának megvalósítására törekszik.

A szerkesztők programjuk végén közlik azon szaktudósok nevét, kiknek támogatását sikerült eddig folyóiratuk számára megnyerni. A francia, angol, német, osztrák, olasz, orosz, hollandi és belga, svájci, dán, svéd, lengyel stb. szakirodalom kiváló munkásainak neveivel találkozunk a névsorban, kiknek közreműködése biztosítja a vállalat nemzetközi jellegét. Hazánkból egyelőre csupán *dr. Pósta Béla* nemz. múzeumi őr és a németül író *Zimmermann Ferencz* nagyszombati levéltárnok szerepelnek a munkatársak között; az előbbi a múzeumi, az utóbbi a levéltári tudományokat képviseli, tehát a tulajdonképeni bibliografiának még nincs is képviselője. Reméljük azonban, hogy ezen a hiányon rövid idő alatt segítve lesz; a Magyar Könyvszemle a maga részéről már is sietett az új folyóirattal összeköttetésbe lépni, s így ha másként nem, ez uton is biztosítva lesz ama jogos kívánságunk teljesülése, hogy a könyv- és levéltári tudományok nemzetközi közlönyében a magyar érdekek is kellő figyelemben részesüljenek.

D. Gy.